

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Δημιουργική & Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγή»

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 2021/22

ΤΙΤΛΟΣ: Ψυχοκινητική Παρέμβαση (ΨΥΠ) για άτομα με αναπτυξιακές διαταραχές και προβλήματα συμπεριφοράς

ΚΩΔΙΚΟΣ: ΠΕ09

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Καμπάς Αντώνης τηλ.: 2531039643, e-mail: akampas@phyed.duth.gr

ΑΛΛΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Ασπασία Σερντάρη, aserntar@med.duth.gr, Αικατερίνη Μανιαδάκη, maniadaki@uniwa.gr; Βενετσάνου Φωτεινή, e-mail: fvenetsanou@phed.uoa.gr

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ: Δια ζώσης (65%), εξ αποστάσεως (35%)

ΕΞΑΜΗΝΟ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: Γ

ΕΙΔΟΣ: Ελεύθερης Επιλογής

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: Ειδική Φυσική Αγωγή

ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ-ECTS: 10

1. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εκπαιδευτούν οι φοιτητές/τριες στην τεχνική της ΨΥΠ ως θεραπευτικής μεθόδου αντιμετώπισης διαταραχών και ποικίλων προβλημάτων συμπεριφοράς κατά την παιδική ηλικία.

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την ολοκλήρωση της φοίτησης στο συγκεκριμένο μάθημα, οι φοιτητές –τριες θα είναι ικανοί να:

1. γνωρίζουν και να κατανοούν το θεωρητικό υπόβαθρο της ΨΥΠ
2. αξιολογούν και διαχειρίζονται δεδομένα κινητικής αξιολόγησης
3. σχεδιάζουν και να υλοποιούν συνεδρίες ΨΥΠ στο πλαίσιο της συμπερίληψης

3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αποτελέσματα μάθησης	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες	Κριτήρια Αξιολόγησης	Φόρτος εργασίας φοιτητή (ώρες)
Γνώση & κατανόηση των αρχών και των εφαρμογών της ΨΠ	Διαλέξεις, μελέτη	Ενδιάμεσο κουίζ γνώσεων	60
Αξιολόγηση δεδομένων κινητικής αξιολόγησης	Διαλέξεις, μελέτη	Κουίζ ελέγχου ικανότητας εστίασης στις αδυναμίες που αναδεικνύει η κινητική αξιολόγηση.	40
Σχεδιασμός & Υλοποίηση προγραμμάτων ΨΠ	Υλοποίηση συνεδριών σε γνωστά σενάρια	Εφαρμογή των αρχών εφαρμογής της ΨΠ	150
		ΣΥΝΟΛΟ	250

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Διαλέξεις, υποδειγματικές διδασκαλίες, μικρο-διδασκαλίες.

5. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

Διάλεξη	Ημερομηνία	Εισηγητής	Θέμα	Αξιολόγηση
1	29/10/21 11:30-13:00	Καμπάς Δια ζώσης	Θεωρητικό πλαίσιο και εφαρμογές της ΨΥΠ	-
2	29/10/21 13:00-14:30	Καμπάς Δια ζώσης	ΨΥΠ, ΔΑΦ, ΔΕΠΥ, ΑΔΚΣ και ΕΠΔ	-
3	30/10/21 16:00-17:30	Βενετσάνου Δια ζώσης	Ανίχνευση και αξιολόγηση κινητικών δυσκολιών	-
4	31/10/21 08:30-10:00	Βενετσάνου Δια ζώσης	Διαχείριση δεδομένων κινητικής αξιολόγησης	-
5	8-13/11/21	Μανιαδάκη Εξ αποστάσεως	ΔΑΦ: κλινική εικόνα, διαγνωστικά κριτήρια και βασικές θεραπευτικές παρεμβάσεις	-
6	8-13/11/21	Μανιαδάκη Εξ αποστάσεως	ΔΕΠ-Υ: κλινική εικόνα, διαγνωστικά κριτήρια και βασικές θεραπευτικές παρεμβάσεις	-
7	22-27/11/21	Σερντάρη Εξ αποστάσεως	Εισαγωγή στην Ψυχοπαθολογία των νευρο-αναπτυξιακών διαταραχών	-
8	6-12/12/21	Καμπάς Εξ αποστάσεως	Μεθοδολογία και παρεμβατικό πλαίσιο της ΨΥΠ	Κουίζ αξιολόγησης διαλέξεων 5-8 (20%). Υποβολή μέχρι 12/12/21.
9	14/1/22 11:15-12:45	Καμπάς Δια ζώσης	Μεθοδολογία και παρεμβατικό πλαίσιο της ΨΥΠ στο πλαίσιο της συμπερίληψης	Παρουσίαση εργασίας ανασκόπησης (15%)
10	14/1/22 13:00-14:30	Καμπάς Δια ζώσης	Μικροδιδασκαλία σε γνωστό σενάριο I	-
11	15/1/22 18:45-20:15	Καμπάς Δια ζώσης	Μικροδιδασκαλία σε γνωστό σενάριο II	Πρακτική εξέταση
12	16/1/22 08:00-09:30	Καμπάς Δια ζώσης	Μικροδιδασκαλία σε γνωστό σενάριο III	Πρακτική εξέταση
13	16/1/22 15:15-16:45	Καμπάς Δια ζώσης	Μικροδιδασκαλία σε γνωστό σενάριο IV	Πρακτική εξέταση (Καμπάς) (50%)
		Καμπάς	Εξετάσεις	Μέχρι 15 Φεβρουαρίου: Υποβολή ατομικής εργασίας (Καμπάς) (15%)

6. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

Η αξιολόγηση των φοιτητών περιλαμβάνει:

Κριτήριο Αξιολόγησης	Ποσοστό τελικής βαθμολογίας
Κουίζ θεωρητικών γνώσεων (5-8)	20%
Πρακτική εξέταση σε γνωστό σενάριο ΨΠ (11-13)	50%
Ατομική εργασία (1-13)	30%

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

1. Καμπάς Α. (2019). *Φυσική Δραστηριότητα & Ψυχοκινητική στην προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε
2. Zimmer, R. (2007). *Εγχειρίδιο Ψυχοκινητικής*. Μετάφραση, Αθήνα: Αθλότυπο.

Άρθρα

1. Afshari, J. (2012). The effect of perceptual-motor training on attention in the children with autism spectrum disorders, *Research in Autism Spectrum Disorders*, 6, 1331–1336
<http://dx.doi.org/10.1016/j.rasd.2012.05.003>
2. Bellemans, T., Didden, R., Visser, R., Schaafsma, D., Totsika V. & van Busschbach J. T. (2018). Psychomotor therapy for anger and aggression in mild intellectual disability or borderline intellectual functioning: an Intervention Mapping approach. *Body, Movement and Dance in Psychotherapy*, 13,4, 1-17. <https://doi.org/10.1080/17432979.2018.1471006>.
3. Bellemans, T., Didden, R., van Busschbach, J., T., Pim T. A. P.Hoek, P., T.A.P., Scheffers, M., W., J., Lang, R., B., & William R. Lindsay, W., R. (2017). Psychomotor therapy targeting anger and aggressive behaviour in individuals with mild or borderline intellectual disabilities: A systematic review. *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, DOI:10.3109/13668250.2017.1326590.
4. Blank, R., Smits-Engelsman, B., Polatajko, H., Wilson, P. (2012). European Academy for Childhood Disability (EACD): Recommendations on the definition, diagnosis and intervention of developmental coordination disorder (long version). *Developmental Medicine & Child Neurology*, 54: 54–93 DOI: 10.1111/j.1469-8749.2011.04171.x
5. Cioni G, Sgandurra G. (2013). Normal psychomotor development. *Handbook of Clinical Neurology*, 111, 3-15. doi: 10.1016/B978-0-444-52891-9.00001-4.
6. Boerhout, C., van Busschbach, J., T., Wiersma, D., & Hoek, H., W. (2013). Psychomotor therapy and aggression regulation in eating disorders, *Body, Movement and Dance in Psychotherapy*, 8, 4, 241-253, DOI: 10.1080/17432979.2013.833134.
7. ElGarhy, S. & Liu, T. (2016). Effects of Psychomotor Intervention Program on Students With Autism Spectrum Disorder. *School Psychology Quarterly*, 31, 4, 491–506.
8. Emck, C., & Ruud J. Bosscher, R., J. (2010). PsyMot: an instrument for psychomotor diagnosis and indications for psychomotor therapy in child psychiatry *Body, Movement and Dance in Psychotherapy*, 5, 3, 244-256, DOI: 10.1080/17432971003760919.
9. Esposito, M., Gimigliano, F., Ruberto, M., Marotta, R., Gallai, B., Parisi, L., Lavano, S., M., Mazzotta, G., Roccella, M., Carotenuto, M. (2013). Psychomotor approach in children affected by nonretentive fecal soiling (FNRFs): a new rehabilitative purpose, *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 9, 1433–1441.
10. Gawrilow, C., Stadler, G., Langguth, N., Naumann, A., and Antje Boeck, A. (2016). Physical Activity, Affect, and Cognition in Children with Symptoms of ADHD, *Journal of Attention Disorders*, 20(2) 151–162.
11. Grassmann, V., Alves, M., V., Santos-Galduróz, R., F., and Galduróz J., C., F., (2017). Possible Cognitive Benefits of Acute Physical Exercise in Children With ADHD: A Systematic Review, *Journal of Attention Disorders*, 21(5) 367–371.
12. Heynena, E., Roeste J., Willemars, G., van Hoorena, S., (2017). Therapeutic alliance is a factor of change in arts therapies and psychomotor therapy with adults who have mental health problems *The Arts in Psychotherapy*, 55, 111–115 <http://dx.doi.org/10.1016/j.aip.2017.05.006>
13. Jardim N, Santos S. (2016) Effects of a Psychomotor Intervention on Water in the Quality of Life of Adults with Intellectual and Developmental Disabilities. *Journal of Novel Physiotherapy and Physical Rehabilitation*. 3(1): 053-060. DOI: <http://doi.org/10.17352/2455-5487.000036>.
14. Kambas, A., Venetsanou, F. (2016). Construct and Concurrent Validity of the Democritos Movement Screening Tool for Preschoolers. *Pediatric Physical Therapy*, 28: 94–99.
15. Kambas, A., Venetsanou, F. (2014). The Democritos Movement Screening Tool for preschool children (DEMOST-PRE): Development and factorial validity. *Research in Developmental Disabilities* 35, 1528–1533.
16. Kambas, A., Venetsanou, F., Giannakidou, D., Fatouros, I.G., Avloniti, A., Chatzinikolaou, A., Draganidis, D., Zimmer, R. (2012). The Motor-Proficiency-Test for children between 4 and 6 years

- of age (MOT 4–6): An investigation of its suitability in Greece, *Research in Developmental Disabilities*, 33, 1626-1632.
17. Knapen, J., Van de Vliet, P., Van Coppenolle, H., David, A., Peuskens, J., Knapen, K., Pieters, G. (2003). The effectiveness of two psychomotor therapy programmes on physical fitness and physical self-concept in nonpsychotic psychiatric patients: a randomized controlled trial, *Clinical Rehabilitation*, 17: 637–647.
 18. Leemrijse, Ch., Meijer, O., G., Vermeer, A., Adèr, H., J., Diemel, S. (2000). The efficacy of Le Bon Départ and Sensory Integration treatment for children with developmental coordination disorder: a randomized study with six single cases. *Clinical Rehabilitation*, 14, 247–259.
 19. Lebre, P., Dunphy K., and Juma S. (2020). Exploring use of the *Outcomes Framework for Dance Movement Therapy* to establish a group profile and objectives for psychomotor therapy interventions. *Body, movement and dance in psychotherapy*, 15, 4, 251–266
<https://doi.org/10.1080/17432979.2020.1806926>.
 20. Liu, T., Fedak, A., T., and Hamilton, M. (2016). Effect of Physical Activity on the Stereotypic Behaviors of Children with Autism Spectrum Disorder, *International Journal of School Health*, 3(1), e28674, doi: 10.17795/intjsh-28674.
 21. Meßler, C., F., Holmberg, H.-Ch., and Billy Sperlich, B. (2018). Multimodal Therapy Involving High-Intensity Interval Training Improves the Physical Fitness, Motor Skills, Social Behavior, and Quality of Life of Boys With ADHD: A Randomized Controlled Study, *Journal of Attention Disorders*, 22(8) 806–812.
 22. Neudecker, Ch., Mewes, N., Anne K. Reimers, A., K., Woll, A., (2019). Exercise Interventions in Children and Adolescents With ADHD: A Systematic Review, *Journal of Attention Disorders*, 23(4) 307–324.
 23. Pan, Ch.-Y., Chang, Y.-K., Tsai, Ch.-L., Chu, Ch.-H., Cheng, Y.-W., and Sung, M.-Ch. (2014). Effects of Physical Activity Intervention on Motor Proficiency and Physical Fitness in Children With ADHD: An Exploratory Study, *Journal of Attention Disorders*, 21(9) 783–795.
 24. Pan, Ch.-Y., Tsai, Ch.-L., Chu, Ch.-H. Ming-Chih Sung, M.-Ch., Huang, Ch.-Y. and Ma, W.-Y. (2019). Effects of Physical Exercise Intervention on Motor Skills and Executive Functions in Children With ADHD: A Pilot Study, *Journal of Attention Disorders*, 23(4) 384–397.
 25. Park, W.H., Jeong Y.S., Bornman, J. (2011). The effect of psycho-motor play on motor and body perception competence for young children with developmental delays. *South African Journal of Occupational Therapy*, 41, 1, 13-18.
 26. Probst, M. (2017). Psychomotor Therapy for Patients with Severe Mental Health Disorders. *InTech*. <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.68315>.
 27. Rintala, P. Pienimäki K., Ahonen T., Cantell M., Kooistra L. (1998). The effects of a psychomotor training programme on motor skill development in children with developmental language disorders, *Human Movement Science* 17, 721-737.
 28. Smith, A., L., Hoza, B., Linnea, K., McQuade, J., D. Tomb, M., Vaughn, A., J., Shoulberg, E., K., and Hook, H. (2013). Pilot Physical Activity Intervention Reduces Severity of ADHD Symptoms in Young Children, *Journal of Attention Disorders*, 17(1) 70-82.
 29. Suh, Y. T., Moon, D. H. (2016). Effect of Psychomotor Program on Inattention and Impulsivity of Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder ADHD). *Indian Journal of Science and Technology*, 9(25), DOI: 10.17485/ijst/2016/v9i25/97233.
 30. Tan, Ü. (2007). The Psychomotor theory of human mind, *International Journal of Neuroscience*, 117, 8, 1109-1148, DOI: 10.1080/00207450600934556.
 31. Venetsanou F., Kambas A., Aggeloussis N., Serbezis V., & Taxildaris K. (2007): Use of the Bruininks-Osetetsky Test of Motor Proficiency for identifying children with motor impairment. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 49(11) ,846-848.
 32. Venetsanou F., Kambas A., Aggeloussis N., Fatouros I., Taxildaris K. (2009). Motor assessment of preschool aged children: A preliminary investigation of the validity of the Bruininks–Oseretsky test of motor proficiency – Short form. *Human Movement Science*. 28(4), 543-550.
 33. Venetsanou, F., Kambas, A., Ellinoudis, T., Fatouros, I., Giannakidou, D. & Kourtessis, T. (2011). Can the Movement Assessment Battery for Children-Test be the “gold standard” for the motor assessment of children with Developmental Coordination Disorder? *Research in Developmental Disabilities*, 32(1), 1-10.

34. Verret, C., Guay, M.-G., Berthiaume, C., Gardiner, P., and Béliveau, L. (2012). A Physical Activity Program Improves Behavior and Cognitive Functions in Children With ADHD: An Exploratory Study, *Journal of Attention Disorders*, 16(1) 71–80.
35. Vetter, M., & Sandmeier, A. (2020). Psychomotricity: Effects of psychomotor interventions from the perspective of teachers. *European Psychomotricity Journal*, 12, 1, 30-42.
36. Vysniauske, R., Verburgh, L., Oosterlaan, J., and Marc L. Molendijk, M., L. (2020). The Effects of Physical Exercise on Functional Outcomes in the Treatment of ADHD: A Meta-Analysis, *Journal of Attention Disorders*, 24(5) 644–654.
37. Zwets, A. J., Hornsveld, R. H. J., Muris, P., Kanters, T., Langstraat, E. and van Marlee H. J. C. (2016). Psychomotor Therapy as an Additive Intervention for Violent Forensic Psychiatric Inpatients: A Pilot Study. *International Journal of Forensic Mental Health*, 15,3, 222-234. DOI: 10.1080/14999013.2016.1152613.